

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Tussenrapportage Kunst- en Cultuurnota 2021-2024	3711738		2 april 2024

Geachte raadsleden,

Op 29 september 2021 heeft u de Kunst- en Cultuurnota 'Samen meer voor kunst en cultuur' 2021-2024 vastgesteld (zie Iriszaak 3290865). Hierin hebben wij ambities en doelen gesteld voor het kunst- en cultuurbeleid binnen de drie programmalijnen:

1. Versterken van culturele infrastructuur;
2. Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur;
3. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling.

Corona periode

De eerste twee jaren van de looptijd van de nota waren roerig door de uitbraak van Covid-19 (coronavirus) in maart 2020 en de nasleep daarvan. De bedrijvigheid van de hele culturele sector kwam ineens tot stilstand, ook in Hengelo.

We hebben de gevolgen en behoefte vanuit het veld uitgevraagd door middel van gesprekken en peilingen. Mede dankzij de financiële steunpakketten vanuit het rijk, de provincie en de gemeente hebben we de impact van de coronacrisis op de culturele organisaties in Hengelo zo goed mogelijk kunnen minimaliseren. Hier hebben we veel werk aan gehad, waardoor de uitvoering van de programmalijnen en speerpunten van de Kunst- en Cultuurnota op onderdelen is achtergebleven.

Toen duidelijk werd dat vanaf 2022 steeds meer activiteiten konden worden opgestart, hebben we de draad weer opgepakt in de uitvoering van de voorgenomen speerpunten en actielijnen. De afgelopen jaren hebben we mooie resultaten bereikt met kunst en cultuur. De coronacrisis heeft ons ook nieuwe inzichten gebracht, waardoor we voldoende aanknopingspunten hebben om met het huidige beleid door te gaan.

Tussenrapportage

Met de voorliggende Tussenrapportage (zie bijlage) geven we een beeld over waar we eind 2023 staan, wat we hebben bereikt en waar we nog aan werken. Het culturele veld is een dynamisch veld, waarin de onderdelen van cultuurbeleid zijn vertegenwoordigd: van professioneel tot amateurkunst, van structurele relaties tot éénmalige aanjaaginitiatieven, van cultuur als doel tot cultuur als middel. Aan de hand van de programmalijnen geven we in de rapportage een tussenstand met resultaten, gerelateerd aan de beoogde effecten uit de Kunst- en Cultuurnota en inzicht in de behaalde effecten tot nu toe.

In juli 2023 hebben we via het HengeloPanel en sociale media aan Hengeloërs gevraagd hun mening te geven over het kunst- en cultuuraanbod in hun stad. In de factsheet (opgenomen in de Tussenrapportage) zijn de uitkomsten van dit onderzoek samengevat. Uit de peiling 2023 blijkt dat onder de inwoners een positieve beleving is over kunst en cultuur in Hengelo. Daarnaast laat de

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

uitkomst van de peiling geen zichtbare negatieve effecten van coronacrisis zien op de kunst en cultuur deelname en belevenis.

Verlenging looptijd huidige notaperiode

De uitgangspunten uit de huidige Kunst- en Cultuurnota zijn nog steeds actueel. Na de uitdagingen van de coronacrisis willen we onze ingezette koers graag voortzetten. Daarom stellen we voor om de looptijd van de Kunst- en Cultuurnota met twee jaar te verlengen - tot en met 2026. Dit doen we in afstemming met onze culturele (kern)partners. In de komende jaren werken we aan meerdere sporen: we maken af waar we aan begonnen zijn in de huidige periode 2021-2024, we spelen in op nieuwe ontwikkelingen op basis van voortschrijdend inzicht én we werken een gedegen plan uit om samen met onze partners te komen tot een lange termijn visie voor kunst- en cultuur vanaf 2027.

Inzet uren BKV gekoppeld aan de verlenging looptijd

De grootste beleidsaanpassing in de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 ging over de hernieuwde positie van het beleid op beeldende kunst (BKV). Er werd structureel geld beschikbaar gesteld voor de realisatie van een kunstpodium op een prominente plaats in de binnenstad. Daarnaast werd incidenteel geld beschikbaar gesteld voor personeelsuren voor de uitwerking van de voorgenomen speerpunten op het gebied van BKV. Deze uren (0,4 fte) zijn gekoppeld aan de looptijd van de nota en lopen tot en met 2024. Verlenging van de looptijd van de huidige nota vraagt daarom ook verlenging van deze personeelsinzet met twee jaar (2025 en 2026).

Zomernota 2024-2028

Wij zullen de verlenging van de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 met twee jaar als beslispunt opnemen in de Zomernota. De voortzetting van de uren voor BKV worden hierin als financieel perspectief opgenomen.

Kunst- en Cultuurvisie 2027 en verder

Verlenging van de looptijd van de huidige nota tot en met 2026 geeft ons de tijd om samen met onze partners naar een lange termijn omgevingsprogramma Kunst- en Cultuurvisie toe te werken. Hierin kunnen we een toekomstbestendige en innovatieve koers uitzetten. Passend bij de de stadsontwikkelingen (Spoorzone Hengelo-Enschede, met daarbinnen de ontwikkelingen binnenstad, Hart van Zuid en Koninklijke Machinefabriek Stork locatie), de invulling van de omgevingsvisie met deelprogramma's, de ontwikkelingen in het sociaal domein en de talentopgave (het aantrekken en binden van talent).

Met de inzet van de coronamiddelen en andere incidentele rijksmiddelen hebben we al een verbinding met de strategische opgaven kunnen leggen. Deze incidentele middelen vallen per 2025 weg. We willen de bijdrage van kunst en cultuur aan de stedelijke ontwikkelingen wel blijvend versterken. Daarvoor zal een aanpassing van bestaande regelingen en inzet van nieuwe budgetten nodig zijn.

Politieke markt

Wij willen graag in een beeldvormende politieke markt met u in gesprek gaan over de Tussenrapportage Kunst- en Cultuurnota 2021-2024. Wij leggen u daarin graag uit waarom het verlengen van de huidige nota gewenst is. De culturele partners zullen tijdens de politieke markt een presentatie verzorgen over hoe zij invulling geven aan de kunst- en cultuurambities, welke uitdagingen en opgaven zij zien en een toekomstbeeld schetsen.

Ons doel is hiermee om op te halen hoe u aankijkt tegen de huidige invulling van de Kunst- en Cultuurnota, de uitdagingen voor de toekomst en wat er volgens u nodig is om naar een goede invulling van de toekomstige Kunst- en Cultuurvisie te komen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

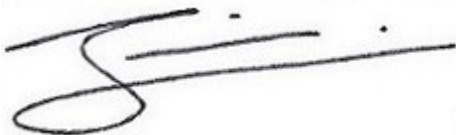
Bladnummer

3

Zaaknummer Uw kenmerk

3711738

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlagen: 1 Tussenrapportage Kunst- en Cultuurnota 2021-2024

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Tussenrapportage Kunst en Cultuurnota 2021-2024

maart 2024

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

Inhoud

Voorwoord	3
1. Samenvatting	4
2. Inleiding	4
3. Tussenrapportage	5
3.1 Stand van zaken in één overzicht	
3.2 Programmalijn 1: Versterken culturele infrastructuur	
3.3 Programmalijn 2: Bevorderen deelname door kunst en cultuur	
3.4 Programmalijn 3: Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling	
3.5 Verlenging looptijd huidige nota	
4. Naar een nieuwe Kunst- en Cultuurvisie 2027 e.v.	14
Bijlagen	16
Bijlage 1: factsheet Cultuurpeiling juli 2023	
Bijlage 2: overzicht informatie aan de raad	

Voorwoord

Beste lezers,

Voor u ligt de Tussenrapportage over de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024. De aanvangsperiode van de nota werd beïnvloed door de opkomst van het coronavirus in maart 2020. Alles stond stil, waaronder de culturele sector in Hengelo. De afgelopen jaren is hard gewerkt, en met de (financiële) bijdrage uit het rijk, de provincie, gemeente en inwoners zelf is het culturele veld overeind gebleven.

Kunst en cultuur dragen bij aan het definiëren van de identiteit van een stad en gemeente en de aantrekkelijkheid en leefbaarheid hiervan. Ze weerspiegelen de geschiedenis, waarden en tradities van de gemeenschap, waardoor inwoners zich verbonden voelen met hun omgeving. De culturele sector kan een aanzienlijke economische motor zijn voor een stad. Kunstenaars, culturele instellingen, en culturele evenementen trekken niet alleen toeristen aan, maar genereren ook inkomsten voor lokale bedrijven zoals restaurants, hotels en winkels.

Kunst en cultuur stimuleren creativiteit en innovatie, waardoor nieuwe ideeën en bedrijven ontstaan. Dit maakt een stad aantrekkelijk voor talent en creëert werkgelegenheid. Ook verbindt het mensen, door ontmoetingsplaatsen te creëren, waar mensen van verschillende achtergronden samenkomen en elkaar kunnen begrijpen en waarderen. En ze dragen bij aan het onderwijs en de persoonlijke ontwikkeling van individuen. Ze stimuleren creativiteit, kritisch denken en empathie, en bieden educatieve programma's en mogelijkheden voor levenslang leren. Iedereen heeft baat bij kunst en cultuur en daarom vind ik ook dat iedereen mee zou moeten kunnen doen. Dit heeft een positief effect op ons welzijn.

Al met al zijn kunst en cultuur dus niet alleen van esthetisch belang, ze vormen ook een integraal onderdeel van het sociale, economische en intellectuele leven van Hengelo.

Daarom ben ik enorm blij dat we, ondanks de zware coronaperiode, toch kunst- en cultuur in leven hebben weten te houden en ook weten te stimuleren. Juist in die tijden van crisis blijkt het belang van kunst en cultuur voor onze samenleving. Dat blijkt ook uit deze Tussenrapportage van de Kunst- en Cultuurnota. We laten hiermee zien dat kunst en cultuur een belangrijk onderdeel zijn van de sociale basis, dat samenwerking zo belangrijk is en dat we bezig zijn om een toekomstbestendig, innovatief en onderscheidend cultuuraanbod in de regio neer te zetten om de gewenste doelgroepen aan te trekken en talenten te boeien, binden en ontwikkelen.

Marie-José Luttkholt
Wethouder Cultuur

Marie-José Luttkholt

1. Samenvatting

In september 2021 werd de huidige Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 vastgesteld. De eerste twee jaren van de looptijd waren roerig door de uitbraak van Covid-19 (corona-virus) in maart 2020 en de nasleep daarvan. Met veel kunst en vliegwerk en (financiële) bijstand vanuit het rijk, de provincie en gemeente zelf hebben we het culturele veld door deze periode heen kunnen loodsen. Hier hebben we veel werk aan gehad, waardoor de uitvoering van de programmalijnen en speerpunten van de Kunst- en Cultuurnota op onderdelen is achtergebleven.

Tussenstand na drie jaar

Toen duidelijk werd dat vanaf 2022 steeds meer activiteiten konden worden opgestart, hebben we de draad weer opgepakt in de uitvoering van de voorgenomen speerpunten en actielijnen. De afgelopen jaren hebben we mooie resultaten bereikt met kunst en cultuur. Samen met de culturele organisaties hebben we de achterstand in uitvoering vrijwel ingelopen en lopen we grotendeels op koers. Gezamenlijk richten we nu onze blik weer op de toekomst. Met deze Tussenrapportage geven we inzicht over waar we staan, wat we hebben bereikt en waar we nog aan werken.

2. Inleiding

Op 29 september 2021 heeft de gemeenteraad de Kunst- en Cultuurnota 'Samen meer voor kunst en cultuur 2021-2024' vastgesteld. Hierin hebben wij ambities en doelen gesteld voor het kunst- en cultuurbeleid binnen de programmalijnen: 1. Versterken van culturele infrastructuur 2. Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur 3. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Een groot deel van het kunst- en cultuurbeleid was een voortzetting van voorgaande jaren. Met de extra (deels structurele) middelen hebben we hernieuwde aandacht kunnen geven aan het beeldende kunstbeleid. Ondanks de corona-impact van de afgelopen jaren hebben we kunnen werken aan alle uitgangspunten van de nota. In deze Tussenrapportage presenteren we de tussenstand van de vooraf gestelde doelen en speerpunten uit de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024.

Corona

Vanaf maart 2020 had de coronacrisis de wereld in zijn greep en dit had ook in Hengelo aanzienlijke gevolgen. De bedrijvigheid van de hele culturele sector kwam ineens tot stilstand. De coronamaatregelen veroorzaakten op korte en lange termijn een aanzienlijke impact, zowel financieel, organisatorisch als maatschappelijk. We hebben de gevolgen en behoeften uit het veld uitgevraagd door met peilingen en gesprekken. Mede dankzij financiële steunpakketten vanuit het rijk, de provincie en de gemeente hebben we enerzijds de impact van de coronacrisis op de culturele organisaties in Hengelo zo goed mogelijk kunnen minimaliseren (met de regelingen Wederopbloei

Verlengen looptijd nota tot en met 2026

De uitgangspunten van de huidige Kunst- en Cultuurnota zijn nog steeds actueel. Na de uitdagingen van de coronacrisis willen we onze ingezette koers graag voortzetten en de aanjaagfunctie van cultuur op de stedelijke ontwikkelingen versterken. Daarom stellen we voor om de looptijd van de Kunst- en Cultuurnota met twee jaar te verlengen- tot en met 2026. Dit doen we in afstemming met onze culturele (kern)partners. In deze jaren werken we aan meerdere sporen: we maken af waar we aan begonnen zijn in de huidige periode 2021-2024, we spelen in op nieuwe ontwikkelingen én we werken een gedegen plan uit om samen met onze partners tot een lange termijn visie voor kunst- en cultuur te komen.

Naar een nieuwe Kunst- en Cultuurvisie 2027 en verder

Daarmee ligt er vanaf 2027 een lange termijn omgevingsprogramma Kunst- en Cultuurvisie, waarin we een toekomstbestendige en innovatieve koers kunnen uitzetten. Dit passend bij de stadsontwikkelingen (Spoorzone Hengelo-Enschede, met daarbinnen de ontwikkelingen binnenstad, Hart van Zuid en Koninklijke Machinefabriek Stork locatie), de invulling van de omgevingsvisie met deelprogramma's, de ontwikkelingen in het Sociaal Domein en de talentopgave.

en Financiële Urgente Tekorten). Anderzijds hebben we de extra corona-impulsgelden in kunnen zetten als aanjaagbudget om in te spelen op actuele (stedelijke) ontwikkelingen (met de regelingen Versterking en Vernieuwing en de Impuls Jongerencultuur). In hoofdstuk 3.2 wordt bij speerpunt 3 een overzicht gegeven over de ingezette middelen.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Met name de inzet van de extra impulsgelden heeft ons inzicht gegeven in de potentie van het huidige culturele én sociale veld en hoe cultuur een bijdrage heeft kunnen leveren aan de actuele maatschappelijke en stedelijke ontwikkelingen binnen en buiten Hengelo. Hierin liggen waardevolle verbindingen met de Strategische Agenda en het versterken van de Sociale Basis.

Verlengen looptijd Kunst- en cultuurnota

De uitgangspunten uit de huidige Kunst- en Cultuurnota zijn nog steeds actueel. Na de uitdagingen van de coronacrisis willen we de ingezette koers graag aanhouden en de aanjaagfunctie van cultuur op de maatschappelijke en stedelijke ontwikkelingen versterken. Verlenging van de looptijd van de huidige nota tot en met 2026 geeft ons de tijd om samen met onze partners (intern en extern) naar een lange termijn omgevingsprogramma Kunst- en Cultuurvisie toe te werken, waarin we een toekomstbestendige en innovatieve koers kunnen uitzetten, die past bij de ontwikkelingen in de stad.

In aanvulling op de verlenging van de huidige nota - en vooruitlopend op de nieuwe Kunst- en Cultuurvisie, willen we in de komende twee jaar deze verbindingen versterken. Omdat de rijks gelden wegvallen, die deze aanjaagfunctie in afgelopen jaren mogelijk hebben gemaakt, willen we de daaruit voortgekomen positieve maatschappelijke ontwikkelingen met nieuw beleid borgen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 3 is op hoofdlijnen terug te lezen welke vorderingen we hebben gemaakt binnen de programmalijnen en welke nieuwe inzichten we hebben opgedaan. Het overzicht met de oorspronkelijke planning

in hoofdstuk 3.1 geeft in één oogopslag in stoplichtkleuren weer wat de stand van zaken tot nu toe is. In de parafen 3.2 tot en met 3.4 geven we per programmalijn de tussenstand met resultaten, gerelateerd aan de beoogde effecten uit de Kunst- en Cultuurnota, en de behaalde effecten tot nu toe. Paragraaf 3.5 geeft een conclusie van de Tussenrapportage.

Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de strategische opgaven in relatie tot nieuw kunst- en cultuurbeleid, vooruitlopend op de nieuwe Kunst- en Cultuurvisie vanaf 2027.

3. Tussenrapportage

De Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 'Samen meer voor kunst en cultuur' is opgebouwd vanuit de volgende visie, missie en kernwaarden:

Visie en missie

Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven. Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand kunst- en cultuuraanbod, het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en verbinden van culturele organisaties binnen en buiten de culturele sector om het cultuurklimaat over de volle breedte te verbeteren.

Kernwaarden

Toetsen op artistiek inhoudelijke én maatschappelijke kwaliteit, aansluiten op de vraag van inwoners, stimuleren en versterken van lokale en regionale verbinding en herkenbaarheid van het DNA van Hengelo.

Dit wordt gerealiseerd vanuit de drie programmalijnen:

- 1) Versterken culturele infrastructuur;
- 2) Bevorderen deelname door kunst en cultuur;
- 3) Ruimte voor Vernieuwing en ontwikkeling, Beeldende Kunst en vormgeving.

In de afgelopen jaren hebben we ingezet op het door ontwikkelen van alle programmalijnen en speerpunten, zowel de lopende zaken als de onderwerpen die (her)nieuw(d) in de nota zijn opgenomen (zoals de inzet op beeldende kunst en vormgeving). Voor het culturele veld en ook de gemeente was de impact van corona echter groot. Hierdoor is de uitwerking van een aantal speerpunten achtergebleven bij de planning. Maar corona heeft ons ook nieuwe inzichten gebracht, waardoor we voldoende aanknopingspunten hebben om nog twee jaar met het huidige beleid door te gaan.

3.1 Stand van zaken in één overzicht

De Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 omvat een dynamisch veld, waarin de onderdelen van cultuurbeleid zijn vertegenwoordigd: van professioneel tot amateurkunst, van structurele relaties tot éénmalige aanjaaginitiatieven, van cultuur als doel tot cultuur als middel. In de nota uit 2021 hebben we een overzicht opgenomen met een planning per speerpunt.

Om in één oogopslag te kunnen zien hoe we er eind 2023 voor staan met de uitvoering op alle onderdelen, hebben wij dit overzicht aangevuld met een extra kolom, waarbij in de stoplichtkleuren is aangegeven wat de stand van zaken tot nu toe is. Daarbij staat voor:

Groen: we zijn op koers, we gaan door op de ingezette weg
Geel: de ontwikkelingen op dit onderwerp zijn gaande, maar lopen anders dan bij aanvang gedacht.

In de paragrafen 3.2 tot en met 3.4 geven we per programmalijn de tussenstand met resultaten, gerelateerd aan de beoogde effecten uit de Kunst- en Cultuurnota, en inzicht in de behaalde effecten tot nu toe.

In de afgelopen jaren hebben we – al dan niet naar aanleiding van een motie en/of raadvragen- de raad geïnformeerd over uiteenlopende onderwerpen op het gebied van kunst- en cultuur. Deze komen ook aan bod in hoofdstuk drie. Een overzicht van de onderwerpen is terug te vinden in bijlage 2.

Programmalijn 1: Versterken culturele infrastructuur

Planning 2021-2024

stavaza
eind 2023

Speerpunt 1: Doorontwikkelen culturele kernvoorzieningen

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
1	Subsidiëren van culturele kernvoorzieningen				
2	Optimaliseren van subsidierelatie met behulp van Cultureel Waardemodel en versterken relatie				
<i>Wat gaan we nieuw doen?</i>		2021	2022	2023	2024
3	Organiseren van halfjaarlijks overleg met culturele kernvoorzieningen en amateurverenigingen om samenwerking actief te stimuleren				
4	Uitvoeren van het regionaal cultuurbeleid zoals is vastgesteld door 14 Twente gemeenten in het Cultuurprofiel van de regio Twente				

Speerpunt 2: Verstevingen van aanvullende culturele voorzieningen

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
5	Subsidiëren van aanvullende culturele voorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie				
6	Relatiebeheer niet-structureel gesubsidieerde instellingen				
7	Subsidiëren van amateurkunstverenigingen en -initiatieven				
<i>Wat gaan we nieuw doen?</i>		2021	2022	2023	2024
8	Herijken profielen, formuleren prestatie indicatoren en/of stimulering samenwerking met aanvullende culturele voorzieningen en versterken onderling relatie				
9	Formuleren maatschappelijke waarde Museum Hengelo en toekomstprofiel (eenmalig).				

Speerpunt 3. Ondersteunen culturele sector op gevolgen coronacrisis

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
10	Ondersteunen van verenigingen en instellingen bij de dagelijkse gevolgen van de coronamaatregelen		?		
<i>Wat gaan we nieuw doen?</i>		2021	2022	2023	2024
11	Jaarlijkse inventarisatie corona impact en ondersteuningsbehoefte bij instellingen, verenigingen, professionele en amateurkunstenaars (online en fysiek)				
12	Ondersteunen van instellingen en verenigingen die door urgente financiële tekorten in liquiditeitsproblemen (dreigen) te komen				
13	Ondersteunen van initiatieven en activiteiten uit de cultuursector die bijdragen aan het versterken en vernieuwen van de sector, zowel gedurende als na de coronaperiode.		?		

Speerpunt 4. Realiseren van samenwerking evenementen in de stad en verbinding Bruisende Binnenstad

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
14	Verbinden initiatieven uit de kunst- en cultuursector die bij willen dragen aan het project Bruisende binnenstad en evenementen				
15	Stadsbeiaardier				
<i>Wat gaan we nieuw doen?</i>		2021	2022	2023	2024
16	Netwerkbijeenkomst organiseren om kunst- en cultuursector te verbinden met partijen die evenementen organiseren.				

Programmalijn 2: Bevorderen deelname door kunst en cultuur

Speerpunt 5. Versterken programma Cultuureducatie met Kwaliteit

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
17	Continueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit op alle scholen voor primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs				
<i>Wat gaan we nieuw doen?</i>		2021	2022	2023	2024
18	Verbreden programma Cultuureducatie met Kwaliteit door verbinding te zoeken met voortgezet onderwijs en voorschoolse opvang.				
19	Ontwikkelen van laagdrempelig kennismakingsaanbod in vrije tijd voor kinderen tot 18 jaar				

Speerpunt 6. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
20	Inzetten van cultuurparticipatieprogramma ten behoeve van participatie, eenzaamheid re-integratie, armoede in het sociaal domein.				

Speerpunt 7. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

<i>Wat gaan we nieuw doen?</i>		2021	2022	2023	2024
21	De stadsdichter meer zichtbare positie geven in de stad				
22	Actief promoten en zichtbaar maken van het Hengelose aanbod van kunst- en cultuuraanbieders				

Programmalijn 3: Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Speerpunt 8. Vernieuwen en verjongen

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
23	Creatieve ondernemers interesseren en binden aan de stad Hengelo door het creëren van broedplaatsen (ruimte voor jonge makers) en het atelierbeleid zo in te richten dat er meer doorstroming is				
24	Instellen van werkgroep of klankbordgroep waarmee jonge makers/kunstenaars/ creatieve ondernemers bij kunst en cultuur in de stad worden betrokken				

Speerpunt 9. Beeldende Kunst

<i>Wat blijven we doen?</i>		2021	2022	2023	2024
25	Subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst				
26	Stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving				
27	Beheer en onderhoud van de gemeentelijke collectie				
<i>Wat gaan we nieuw doen?</i>		2021	2022	2023	2024
28	Structureel ambtelijk ondersteunen van de Adviescommissie BKV				
29	Realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren				
30	Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen				
31	Formuleren visie gemeentelijke kunstcollectie				
32	Formuleren van atelierbeleid				

3.2 Programmalijn 1: Versterken culturele infrastructuur

Zowel de culturele kernvoorzieningen, aanvullende culturele organisaties als het amateurkunstveld maken langjarig deel uit van het kunst- en cultuurbeleid. De kernvoorzieningen zorgen voor continuïteit in het culturele veld, de verenigingen zijn het cement in de samenleving. Zij kunnen daarmee ook een rol spelen in de opgaven in het Sociaal Domein. Dit komt tot uiting in de doelstelling voor programmalijn 1. De stand van zaken wordt per speerpunt toegelicht.

Doelstelling programmalijn 1

De culturele organisaties en instellingen zijn in staat om vanuit een eigen, uniek profiel een waardevolle bijdrage te leveren aan de kunst- en cultuursector van Hengelo.

• Speerpunt 1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen

Beoogde effecten

We verzekeren de toekomst-bestendigheid van de culturele kernvoorzieningen (mede door regionale samenwerking) en zij kunnen op hun beurt hun artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit duidelijker laten zien. De relatie tussen de gemeente en de culturele instellingen wordt verbeterd.

Tussenstand met resultaten

De culturele kernvoorzieningen Bibliotheek Hengelo, Schouwburg Hengelo, Poppodium Metropool en Oyfo (Kunstenschool - Techniekmuseum - Kunstpodium) maken langjarig deel uit van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid. Met hun brede programma wordt zowel cultuurbezoek als actieve cultuurdeelname gewaarborgd. Bovendien dragen zij ook bij aan de opgaven in het Sociaal Domein, met bijvoorbeeld activiteiten op het gebied van cultuureducatie, leesbevordering en laaggeletterdheid en zijn intermediair voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur Hengelo-Borne.

In de afgelopen jaren is de relatie tussen de gemeente en de culturele instellingen sterker geworden. Ondanks alle tegenwind door corona bouwen zij aan een stevige programmering. Er zijn altijd ontwikkelingen, hierover hebben we waar nodig ook de raad geïnformeerd (voor een overzicht zie bijlage 2). Door regulier overleg, zowel ambtelijk als bestuurlijk, weten we van elkaar wat er speelt. We kunnen de kracht van de instellingen inzetten voor gemeentelijke ontwikkelingen. En elkaar ondersteunen bij de opgaven waar we voor staan.

Hengelo werkt aan een aantal stedelijke en regionale opgaven- opgesteld in de **Strategische Agenda**. Daarnaast spelen ook de maatschappelijke opgaven in het **Sociaal Domein** (zie ook hoofdstuk 4) een rol van betekenis. De culturele instellingen dragen hieraan bij, met hun - vaak bovenstedelijke - programmering, samenwerking en ook maatschappelijke inbreng.

Zo heeft **Metropool** zich op de kaart gezet als het bovenregionaal Poppodium van Twente, dat in zeven zalen in de regio een programmering neerzet van klinkende namen tot lokaal talent.

Oyfo heeft de verhuizing naar het Hazemeijer-complex aangegrepen om door te groeien naar een landelijk

bekend Techniekmuseum, een Kunstpodium met werk van aansprekende professionele kunstenaars en een meer lokaal gericht Kunstschool, waar muziek-, dans, theater-, erfgoed- en beeldende kunsteducatie bij elkaar komen. Ook is zij penvoerder van het programma CultuurwijsHengelo, de lokale invulling van het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit (zie ook speerpunt 5). Oyfo heeft samen met de MuseumFabriek uit Enschede het projectplan Het Verhaal van Twente ontwikkeld. Recentelijk is bekend geworden dat de provincie Overijssel hen op basis van dit plan heeft voorgedragen voor de landelijke Basisinfrastructuur 2025-2028 voor de regeling Regionale Musea (financiering vanuit het Ministerie van OCW). De rol van de bibliotheek is steeds breder geworden; zo heeft de **Bibliotheek Hengelo** ook bijgedragen aan gemeentelijke doelstellingen in het sociaal domein en de maatschappelijke opgaven "geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen". Met de fusie van Bibliotheek Hengelo met de bibliotheken van Oldenzaal en Hof van Twente is een toekomstbestendige organisatie ontstaan, die stevig staat in de provinciale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van het bibliotheekwerk.

Schouwburg Hengelo heeft gewerkt aan de ontwikkeling tot Theater van de Stad. Er zijn tal van (nieuwe) activiteiten ontwikkeld, veelal samen met maatschappelijke en culturele partners. Dit naast de hoogwaardige theater- en dansprogrammering. Daarnaast heeft de gemeenteraad de motie "Een sterke Schouwburg" aangenomen, die een intensieve samenwerking tussen Schouwburg Hengelo en het Wilminktheater in Enschede voor ogen heeft. Het onderzoek naar hoe dit tot stand moet komen is nog gaande.

De culturele kernvoorzieningen en de amateurkunstverenigingen zijn in de afgelopen jaren naar elkaar toe gegroeid, de samenwerking binnen de Week van de Amateurkunst is hier een mooi voorbeeld van. Penvoerder Schouwburg Hengelo heeft na corona het stokje overgenomen om dit evenement te organiseren. Ook de PROMS-concerten zijn hier een voorbeeld van. Deze worden georganiseerd door de Federatie Amateurkunst Hengelo, met medewerking van verschillende orkesten, koren en solisten in samenwerking met Schouwburg Hengelo. De verenigingen hebben we in de afgelopen jaren ondersteuning geboden, zowel op organisatorisch vlak (met bijvoorbeeld de inzet van de cultuurmakelaar), financieel (met regelingen voor structurele en incidentele subsidies, voor extra culturele activiteiten of het huren van de stadhuishal voor concerten of exposities) en facilitair (met o.a. afspraken met de kernvoorzieningen over gebruik van zalen, oefenruimtes en techniek voor een gereduceerd tarief). Om de (financiële) problemen tijdens corona de baas te blijven, heeft de gemeente zowel rijks- als gemeentelijke middelen ter beschikking gesteld in verschillende regelingen. Hierdoor hebben we het hele culturele veld - zowel professioneel als amateur - kunnen helpen.

Alle 14 Twentse gemeenten ondersteunen het uitvoeringsprogramma **Cultuurregio Twente 2023-2028**. Ook Hengelo heeft hiervoor geld beschikbaar gesteld. Dit is een mooie mijlpaal om te komen tot een versterking van het cultuuraanbod in Twente en een sterke samenwerking in de regio op verschillende thema's als cultureel erfgoed, cultuureducatie, bibliotheken en culturele programmering.

Behaalde effecten tot nu toe

Het culturele veld is over het algemeen redelijk tot goed uit de corona-crisis gekomen, de extra rijksmiddelen hebben daaraan zeker bijgedragen (zie ook speerpunt 3). Samen met de culturele kernvoorzieningen zijn we tot duidelijke beleidsafspraken gekomen over de artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit van de instellingen. Hierbij hebben we het Cultureel Waardemodel als uitgangspunt genomen. Om de voortgang van afspraken te bewaken gebruiken we een set prestatie-indicatoren, die onderdeel is van het beleid van de instellingen. Zij willen graag hun bijdrage leveren aan de stedelijke en regionale ontwikkelingen en het innoveren van het culturele aanbod, maar geven ook aan dat dit meer vraagt dan dat zij vanuit hun reguliere programmering kunnen leveren. Wij zijn hierover met de instellingen in gesprek. Het signaal is dat - als we de ambities willen waarmaken - er andere keuzes gemaakt moeten worden met de huidige inzet van subsidies en/of dat er extra middelen beschikbaar gesteld moeten worden, ook omdat de extra rijks-corona-middelen wegvallen.

Het voorgenomen regulier halfjaarlijks overleg tussen de verenigingen en de kernvoorzieningen (zie actiepunt 3) bleek niet de juiste manier om samenwerking te bevorderen. De ervaring leerde dat het gezamenlijk werken aan thema's en projecten de partijen beter bij elkaar brengt.

• **Speerpunt 2. Versterken van aanvullende culturele voorzieningen**

Beoogde effecten

Aanvullende culturele voorzieningen sturen we ook op artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit, waardoor hun toegevoegde waarde voor de inwoners beter inzichtelijk worden gemaakt. RTV Hengelo (nu genaamd 1Twente Hengelo) en Museum Hengelo positioneren we opnieuw in de culturele basisinfrastructuur, de onderlinge relatie passen we daarop aan en de subsidiering van deze instellingen gebeurt aan de hand van het Cultureel Waardemodel.

Tussenstand met resultaten

Het overleg met de aanvullende culturele voorzieningen als **1Twente Hengelo, Museum Hengelo en SchouwArt** is goed op gang gekomen. In gezamenlijkheid hebben we een passende set subsidievoorwaarden en prestatie-indicatoren vastgesteld waarmee ze hun artistieke, maatschappelijke en culturele waarde kunnen toetsen en meten. Daarnaast speelt het volgende:

1Twente Hengelo heeft incidentele middelen voor 3 jaar (2023-2025) gekregen om de organisatie door te laten groeien naar een professionele organisatie met een zelfstandige redactie in Hengelo, ook met het oog op een door het rijk voorgenomen stelselwijziging van de Mediawet uit 2008. De aanwijzing van de lokale zendlicentie van de lokale omroep verloopt op 25 mei 2024. De raad heeft een adviserende rol naar het Commissariaat voor de Media over de ingediende aanvragen met voor de zendlicentie 2024-2029.

We zijn het traject met **Museum Hengelo** ingegaan om de toekomstbestendigheid van het museum te onderzoeken. Het museum werkt verschillende scenario's uit om te komen tot een passend Toekomstplan. De eerste resultaten worden in de loop van 2024 verwacht.

Hengelo heeft de afgelopen jaren op erfgoedgebied veel bereikt en daarmee een goede basis gelegd voor de toekomst. In het concept-**Erfgoedprogramma 2024-2029** (dat in de loop van 2024 vastgesteld gaat worden) wordt de verbinding gelegd tussen immaterieel en roerend erfgoed, collecties, kunst in de openbare ruimte, archeologie en gebouwd erfgoed. Het erfgoed- en culturele netwerk zal hierin meer samen op gaan trekken.

Het **verenigingsleven** in Hengelo is sterk en divers, ook op cultureel gebied. Er zijn tientallen verenigingen en initiatieven actief op het gebied van amateurkunst, van grote muziekverenigingen, koren en revuegezelschappen tot kleine(re) dans- en theatergroepen, beeldende-, fotografen- en literatuurorganisaties en verschillende bands en bandjes. Met de regeling Basissubsidie Amateurkunst ondersteunen we 36 **amateurkunstverenigingen**, van grote muziekverenigingen, koren, oratorium- en revuegezelschappen tot kleine theatergroepen. Deze regeling wordt steeds voor vier jaar vastgesteld, de huidige periode loopt van 2021 tot en met 2024. Op gezette tijden voeren we overleg met de **amateurkunstkoepels** (als de Federatie van Muziekverenigingen en de Hengelose Korenkoepel) over ontwikkelingen en actualiteiten. In de gesprekken komt naar voren dat de verenigingen blij zijn met de financiële ondersteuning, maar ze geven ook aan dat het steeds lastiger wordt in deze tijden van stijgende prijzen voor energie, huur- en cao-lasten, etc. We zijn met hen in gesprek over deze problematiek.

Behaalde effecten tot nu toe

We hebben goede afspraken met de aanvullende voorzieningen als 1Twente Hengelo en Museum Hengelo gemaakt op basis van de uitgangspunten van het Cultureel Waardemodel. Ze hebben inzicht gekregen in hun eigen artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke waarde en hebben dit onderdeel gemaakt van hun beleid. Om de voortgang van afspraken te bewaken gebruiken we - net als bij de kernvoorzieningen - een set prestatie-indicatoren, die onderdeel is van het beleid van de organisaties.

• **Speerpunt 3. Ondersteunen culturele sector op gevolgen coronacrisis**

Beoogde effecten

Behoud van het brede en diverse culturele aanbod in de gemeente Hengelo voor de inwoners, toekomstperspectief in het post-coronatijdperk voor de cultuursector en versterkende en vernieuwende activiteiten die reuring geven in de stad.

Tussenstand met resultaten

Corona heeft vanaf 2020 veel invloed gehad op de maatschappij, en daarmee ook op het culturele veld. De lockdowns, onzekerheid over de effecten van corona en het teruglopen van persoonlijke contacten hebben hun weerslag gehad op bezoek en deelname aan (culturele) activiteiten. We hebben sinds de uitbraak van Covid-19 geregeld bij de culturele instellingen en amateurverenigingen uitgevraagd of zij problemen ondervonden door corona en welke behoefte aan ondersteuning zij hadden. Dit liep uiteen van inkomstenderving door het wegvallen van publiek, bezoekers en cursisten, terugloop van ledenaantallen door de onzekerheid van wel of niet (verenigings-)activiteiten kunnen voortzetten tot benodigde aanpassingen en daarmee gepaard gaande investeringen in en aan (club-)gebouwen of controle op bezoek met behulp van een check op corona-toegangsbewijzen.

	Lokale regeling	looptijd	bedrag	inzet
Gemeentelijke middelen voor ondersteuning maatschappelijk veld (incl. cultuur)				
Corona	Duurzame Wederopbloei	2020/2023	€ 500.000	Noodregeling (incl HEMO 2022-2023)
	Totaal gemeentemiddelen		€ 500.000	
Rijksmiddelen voor ondersteuning culturele veld				
Corona	Urgente Financiële tekorten	2021-2022	€ 935.442	Noodregeling
	Versterking en vernieuwing	2021-2024	€ 756.510	Herstel- en aanjaagregeling
Specifieke uitkering (SPUK)	Impuls Jongerencultuur	2022-2024	€ 900.000	Herstel- en aanjaagregeling
Corona/SPUK	Uitvoeringskosten	2021-2024	€ 245.901	
	Totaal rijksmiddelen		€ 2.846.853	

Vanaf 2020 hebben we de ondersteuningsmiddelen van het Rijk, Provincie en gemeente gericht in kunnen zetten. De subsidieregelingen **Urgente Financiële tekorten, Versterking en Vernieuwing en Impuls Jongerencultuur** zijn meerdere keren uitgezet. Hiermee hebben we organisaties met acute problemen kunnen helpen en veel initiatieven en activiteiten uit de cultuursector ondersteund, die bijdragen aan het versterken en vernieuwen van de sector en de koppeling maken met het maatschappelijke veld (zie ook speerpunt 6). Bijgaande tabel geeft een overzicht van de ingezette middelen.

Behaalde effecten tot nu toe

De effecten van corona hebben langer geduurd dan iedereen kon vermoeden. Doordat mensen lange tijd thuisbleven duurde het even voordat de stroom van bezoekers bij bijvoorbeeld voorstellingen op gang kwam en dat het buiten de deur actief met cultuur bezig zijn, weer volop plaatsvond. Dit beeld komt ook naar voren in de Cultuurpeiling van juli 2023 (zie bijlage 1). Hierdoor zijn veel voorgenomen acties ook later ingezet dan gepland; de uitvoering hebben we wel weer voortvarend kunnen oppakken. De laatste corona-ondersteuningsmiddelen zijn nog tot en met 2024 inzetbaar. Daarna vallen we terug op de bestaande gemeentelijke subsidieregelingen, die veel minder uitgebreid zijn.

- **Speerpunt 4. Realiseren van samenwerking evenementen in de stad en verbinding Bruisende Binnenstad**

Beoogde effecten

De verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementen, Hart van Zuid en programma Bruisende Binnenstad beter organiseren in de gemeentelijke organisatie. Dat leidt zichtbaar tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen.

Tussenstand met resultaten

De ontwikkelingen binnen de **Spoorzone Hengelo-Enschede (SHE), Hart van Zuid en het programma Bruisende Binnenstad** maken onderdeel uit van de gemeentelijke strategische opgave. De aanwezige culturele infrastructuur draagt bij aan de gebiedsontwikkeling van SHE; de samenwerking tussen de beide gemeenten en

partners als Metropool is er en wordt de komende periode verder versterkt.

Een goede **culturele programmering** draagt bij aan een aantrekkelijke gemeente om te wonen, werken en verblijven. We hebben samenwerking gezocht met de verschillende overlegstructuren en organisaties, zodat kunst en cultuur een bijdrage kan leveren aan deze ontwikkelingen in de stad.

De goede samenwerking met **Hengelo Promotie** op het gebied van evenementen hebben we voortgezet. Om eenduidig met het evenementenbudget om te gaan hebben we samen met Hengelo Promotie een nieuwe evenemencategorie Vieringen opgesteld. Het gemeentelijk budget voor de viering van Koningsdag (georganiseerd door de Hengelose Oranjevereniging) is aan de evenementensubsidie van Hengelo Promotie toegevoegd.

In 2023 is met succes de eerste editie van het **Hart van Zuid** festival georganiseerd bij broedplaats Oogst. Dit festival was een initiatief van Metropool Poppodia van Twente, Schouwburg Hengelo, Bibliotheek Hengelo, Oyfo Kunstenschool en Techniekmuseum en broedplaats Oogst in samenwerking met Studio15, Möllerwerf en Skatelab. Deze unieke samenwerking tussen diverse partijen maakte het mogelijk om een verbinding tussen verschillende vormen van kunst, theater, muziek, inter-actieve installaties en stedelijke ontwikkeling te creëren.

Behaalde effecten tot nu toe

Binnen het Hart van Zuid-Festival is een mooie samenwerking tussen de verschillende culturele organisaties in Hart van Zuid van de grond gekomen. Hiermee is een eerste zichtbare invulling gegeven aan de uitgangspunten van de Strategische Agenda. Daarnaast zijn we nauwer gaan samenwerken met Hengelo Promotie, ook om de inzet van de beschikbare corona-middelen aanvullend te laten zijn aan het evenementenbudget van Hengelo Promotie. We zien dat er veel aandacht uitgaat naar culturele programmering in de binnenstad en Hart van Zuid. Culturele activiteiten buiten de binnenstad blijven ook van belang. Denk bijvoorbeeld aan de programmering van het Cultuurpodium Houtmaat en de concerten en exposities van de amateurkunstverenigingen, die door de hele stad heen plaatsvinden.

3.3 Programmaliijn 2: Bevorderen deelname door kunst en cultuur

Kunst en cultuur verrijken ons leven en dragen bij aan persoonlijke ontwikkeling. **Kennismaking en actieve deelname** zijn cruciaal bij het vergroten van ons cultureel bewustzijn. In programmaliijn 2 zetten we daarom in op de leven-lang-leren-lijn: van **cultuureducatie** in het basisonderwijs via kennismakingsaanbod in de vrijetijd naar verdiepingmogelijkheden om jezelf te blijven verbeteren. Dit kan bij instellingen als Oyfo of bij een van de vele verenigingen. Voor zowel actieve als passieve cultuurdeelname (lees: bezoek van activiteiten) zijn talloze mogelijkheden te vinden in de stad. Cultuurdeelname kan positieve effecten hebben op ons welzijn. Daarnaast verbindt **cultuurparticipatie** mensen met elkaar, draagt dit bij aan hun veerkracht, welbevinden en aan hun persoonlijke ontwikkeling. De culturele amateurkunstverenigingen zijn de humuslaag, waarop deze effecten kunnen groeien. De vele verenigingen in Hengelo hebben meerdere dingen gemeen: ze bestaan uit een verzameling van mensen met eenzelfde

passie, ze fungeren als sociale eenheid voor ontmoeten en er is een mate van en vraag naar talentontwikkeling. De Cultuurmakelaar zet cultuur als middel in om de verschillende groepen binnen de sociale basis met elkaar te verbinden en zo ontmoeten en (persoonlijke) ontwikkeling te stimuleren.

Doelstelling

Meer inwoners van Hengelo gaan actief deelnemen aan kunst- en cultuuractiviteiten.

• Speerpunt 5. Versterken programma cultuureducatie

Beoogd effect

Inwoners van Hengelo vroeg enthousiasmeren voor kunst en cultuur om zo het cultureel bewustzijn te vergroten. Door 100% van de doelgroep te bereiken in het onderwijs kunnen ze beter naar de proeflessen van bijvoorbeeld Oyfo geleid worden en in vervolg daarop hun plek vinden bij de amateurkunstverenigingen.

Tussenstand met resultaten

We hebben met het programma 'CultuurwijsHengelo 2021-2024' lokale invulling gegeven aan het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit in het basisonderwijs. Oyfo is penvoerder voor de stad. 100% van de scholen voor basisonderwijs neemt deel aan het programma, inclusief het speciaal onderwijs (SO) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Per 2023 hebben we de doelgroep kunnen verbreden, zodat we ook aan de peutergroepen cultuurontmoetingen hebben kunnen aanbieden binnen IKC-verband. De schoolbesturen, het rijk, de provincie Overijssel, het culturele veld en de PABO (Saxion APO) zijn duurzaam verbonden aan programma. Tijdens corona werd er voornamelijk digitaal lesgegeven. We hebben verschillende nieuwe vormen van cultuuronderwijs en online-lessen ontwikkeld om ook in de schrale tijden cultuurontmoetingen mogelijk te maken. In de post-coronatijd hebben we samen met de scholen en verschillende muziekverenigingen geëxperimenteerd met vormen van muziekonderwijs, zowel onder schooltijd als na schooltijd onder de naam **MuziekVOS** (Vereniging op School). Dit wordt in de komende jaren verder uitgewerkt.

De eerste gesprekken zijn weer gestart om het programma voor de komende periode 2025-2028 vorm te geven.

De gemeente heeft hiervoor in 2023 aan het rijk een positieve intentieverklaring afgegeven voor deelname aan het programma in de volgende periode. We werken nauw samen met het onderwijs om het programma **CultuurwijsHengelo** zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de ontwikkelingen in het onderwijs.

In 2023 hebben we onderzoek laten doen naar mogelijke vormen voor een **informatieplatform** voor voornamelijk sportieve en culturele activiteiten na schooltijd. Dit onderzoek toonde aan dat de mogelijkheden legio en divers zijn, gericht op alleen schooljeugd, op leeftijd 0-100, voor alle kinderen of juist doelgroepgericht, stedelijk of in de wijk enzovoort. We bezinnen ons op een mogelijke vorm, ook in verband met ontwikkelingen in het onderwijs in het kader van het programma School en Omgeving en als ook de ontwikkelingen binnen het wijkgericht werken.

Behaalde effecten tot nu toe

Tijdens de corona-jaren waren er weinig mogelijkheden om elkaar fysiek op te zoeken. We hebben vernieuwende manieren gevonden om cultuur beschikbaar te maken voor

de schooljeugd. Denk bijvoorbeeld aan de doorontwikkeling van digitale lesvormen, ook voor cultuuronderwijs. We bereiken al geruime tijd 100% van de basisscholen inclusief SO en VSO en brengen een samenhangend programma voor cultuureducatie in samenwerking met het culturele veld en de PABO. De samenwerking met vooral de muziekverenigingen en de scholen begint vorm te krijgen.

- **Speerpunt 6. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie**

Beoogd effect

Toename van activiteiten/projecten waarin cultuur-activiteiten zichtbaar bijdragen aan doelstellingen op het gebied van armoede, eenzaamheid, participatie en re-integratie.

Tussenstand met resultaten

De **Cultuurmakelaar** heeft meerdere activiteiten op het gebied van cultuurparticipatie als middel ingezet om verschillende groepen te bereiken vanuit de gedachte van meedoen en persoonlijke ontwikkeling. Bewoners, maar ook amateurkunstenaars zijn ingezet in projecten waar kruisbestuiving mogelijk was tussen welzijn en kunst en cultuur. Voorbeelden hiervan zijn schilderssessies met ouderen en activiteiten voor jongeren zoals de Herres in Artz-route 'Mozaiëk Hangplek' in samenwerking met het jongerenwerk Skillz. Daarnaast heeft de cultuurmakelaar een actieve rol gespeeld in de verbinding tussen amateurkunstenaars en bewonersinitiatieven. De cultuurmakelaar heeft in 2023 een plek bij Wijkkracht gekregen; hierdoor zijn de lijnen met het veld korter geworden en is de samenwerking met Skillz jeugd- en jongerenwerk versterkt.

Jongeren hebben in de corona-periode veel moeten missen, ook op cultureel vlak. Dat terwijl cultuurdeelname positieve effecten kan hebben op ons welzijn en een bewezen preventief middel is o.a. ter voorkoming van eenzaamheid. Daarom heeft het rijk budget beschikbaar gesteld om extra activiteiten en vormen van eigentijdse cultuurbeoefening door jongeren te kunnen ondersteunen. De inzet van de middelen uit deze **Impuls Jongerencultuur 2022-2024** heeft het beoogde effect gehad: we hebben veel en diverse activiteiten voor jongeren kunnen ondersteunen, zoals het opzetten van **Studio15 Talenhouse** (een samenwerking tussen Oyfo, Metropool en Wijkkracht), een jongerentraject bij **de Möllerwerf** in samenwerking met het ROC, extra activiteiten van **PopScool, PVCC, dansstudio X-Dance, Broedplaats Oogst en Skillz**. Mede door deze activiteiten nemen jongeren na corona weer actief deel aan het culturele maatschappelijke leven.

Het restant van de rijks-corona-middelen voor de ondersteuning van het culturele veld hebben we ingezet binnen de regeling Versterking en Vernieuwing 2023-2024. De bedoeling was ook hier om het culturele veld een steuntje in de rug te geven om weer naar buiten te treden na de corona-periode. Hiermee hebben we nog eens 24 activiteiten en langer lopende projecten kunnen ondersteunen (zie hoofdstuk 3.2 Speerpunt 3 voor een overzicht over de ingezette rijksmiddelen).

Vanuit dezelfde gedachte, dat iedereen mee zou moeten kunnen doen en dat cultuurdeelname positieve effecten kan hebben op ons welzijn, betrekken we **cultuurparticipatie** ook bij gemeentelijk beleid binnen het Transformatie-

plan versterken Sociale Basis, Gezondheidsbeleid en Sportbeleid. De inzet van maatschappelijke functies van de Bibliotheek maakt hier ook deel van uit. Net als de kracht die uitgaat van het sterke culturele verenigingsleven in Hengelo.

Behaalde effecten tot nu toe

Hengeloërs nemen na de corona-periode weer meer deel aan culturele activiteiten. De stad is levendiger en er is meer ruimte en aandacht voor talentontwikkeling en culturele activiteiten als middel voor ontmoeting. Door de ondersteuning van het culturele (amateurkunst)veld met de Impulsmiddelen hebben we eigentijdse cultuurbeoefening en actieve cultuurdeelname kunnen stimuleren.

- **Speerpunt 7. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar**

Beoogd effect

Hogere bekendheid van en waardering voor kunst en cultuur in Hengelo door de Hengeloërs.

Tussenstand met resultaten

Stadsdichter Wouter Munsterman heeft in zijn ambtsperiode (1 december 2021 - 30 november 2023) een project op zich genomen om een gedicht te maken over alle 62 buurten van Hengelo. Dit project heeft vertraging opgelopen. De benoemingstermijn is daarom met een half jaar verlengd, tot 1 mei 2024. De Stadsdichterverkiezing - die we samen met stichting Hengelo Leest en Bibliotheek Hengelo organiseren - is ook met een half jaar uitgesteld.

Het carillon van de stadshuistoren wordt al vele jaren wekelijks bespeeld door een vaste **stadsbeiaardier**. Naar aanleiding van de motie "Laat de beiaard klinken" hebben we via de Binnenstadspeiling (december 2023) onderzocht of een tweede bespeeling per week gewenst zou zijn. De overwegend positieve resultaten van de peiling geven aanleiding om met een voorstel voor vervolg vanaf 2025 te komen.

We hebben met **Hengelo Promotie** afspraken gemaakt over het zichtbaar maken van informatie over de amateurkunstverenigingen en het beter bekend maken van de functie Stadsagenda op de site van Hengelo Promotie. Hierdoor zijn verenigingen en verenigingsactiviteiten beter vindbaar geworden.

Zowel in de aanloop naar de nieuwe Kunst- en Cultuurnota (0-meting maart 2020) als in de aanloop naar het opstellen van deze Tussenrapportage (juli 2023) hebben we samen met **Kennispunt Twente** een vragenlijst uitgezet via het Hengelo Panel en social media.

We hebben via deze weg aan Hengeloërs gevraagd hun mening te geven over het kunst- en cultuuraanbod in hun stad. Deze onderzoeken hadden als doel om inzicht te krijgen in de beleving van inwoners van kunst en cultuur, de waardering van het aanbod en de relevantie ervan voor zowel individuele inwoners als de stad als geheel. Ondanks dat de tussenliggende periode een schrale tijd was voor het culturele leven, bleek bij vergelijking van de 0-meting en de meting uit 2023 dat de uitkomsten nagenoeg hetzelfde waren; de corona-periode was ver genoeg achter ons om geen wezenlijke impact meer te hebben. Voor een gedetailleerder overzicht hebben we de uitkomsten van de peiling uit juli 2023 toegevoegd in bijlage 1.

Behaalde effecten tot nu toe

Met verschillende peilingen hebben we de bekendheid van en waardering voor kunst en cultuur in Hengelo door de Hengeloërs onderzocht. De uitkomsten van de peilingen geven een positief resultaat, vergelijkbaar met de resultaten van de 0-meting van voor de corona-periode. Hierop kunnen we verder bouwen aan het versterken van de bekendheid en waardering voor kunst en cultuur in de stad.

3.4 Programmalijn 3: Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Hengelo is een stad waar ondernemende mensen en bedrijven hun ideeën weten te realiseren. Dat past bij deze innovatieve industrie- en techniekstad. De wereld verandert voortdurend en daarin hoort ruimte te zijn voor vernieuwing en ontwikkeling. Met respect en gevoel voor het verleden, hebben we binnen programmalijn 3 gewerkt aan de toekomst. Hierin zijn meerdere speerpunten opgenomen die het verleden, heden en toekomst verbinden. Met aandacht voor professionele kunstenaars en (jong) nieuw talent hebben we meer ruimte willen bieden aan vernieuwing en ontwikkeling.

Doelstelling

Hengelo biedt ruimte aan (jonge) makers en kunstenaars om zich te vernieuwen en te ontwikkelen en het beeldend kunstbeleid sluit aan bij de mogelijkheden van de stad.

• **Speerpunt 8. Vernieuwen en verjongen**

Beoogd effect

Jonge makers en kunstenaars krijgen ruimte in de stad om zich te ontwikkelen. Vanuit praktijkervaringen en het perspectief van de nieuwe generatie makers komt zicht op ontwikkelingen en uitdagingen in de sector en de toekomstige behoeften.

Tussenstand met resultaten

Inmiddels telt Hengelo een aantal **creatieve broedplaatsen**. Met incidentele gelden uit verschillende **regelingen** (Cultuurregio-Broedplaatsregeling, Coronaregeling Versterking en Vernieuwing, Impuls Jongerencultuur) hebben zij vormen van eigentijdse kunst- en cultuurbeoefening vooral voor en door jongeren kunnen ontwikkelen. Hiermee hebben zij impact kunnen maken op zowel cultureel en kunstzinnig als maatschappelijk vlak. Deze (jonge) makers en kunstenaars dragen bij aan een innovatieve cultuur in de stad en met name in Hart van Zuid. Hiermee zijn zij al de voorlopers in de gewenste stadsontwikkelingen, zoals de invulling van de KMS-locatie (zie ook Hoofdstuk 4). Vanuit het culturele veld is het initiatief gekomen om onderzoek te doen naar de wensen van de (jonge) nieuwe makers en jongeren in het algemeen (zie hoofdstuk 3.2 Speerpunt 3 voor een overzicht over de ingezette rijksmiddelen).

Behaalde effecten tot nu toe

We zien door de ontwikkeling van verschillende broedplaatsen dat het netwerk van de beeldende kunst wordt verbreed en dat hiermee zowel de mogelijkheden voor (jonge) nieuwe makers groeit maar ook de verbinding met het publiek wordt versterkt. De mogelijkheden die de **coronaregelingen en de Impulsgelden** hebben gegeven voor deze doelgroep hebben tot nieuwe inzichten geleid (zie ook hoofdstuk 4). De onderzoeksvraag uit het veld gericht op jongeren biedt

mogelijk aanknopingspunten om te komen tot een klankbordgroep voor (jonge) nieuwe makers.

• **Speerpunt 9. Beeldende kunst**

Beoogd effect

Het klimaat om als professionele beeldende kunstenaars in Hengelo te produceren en presenteren is verbeterd doordat de mogelijkheden om op bestaande en nieuwe podia te presenteren worden vergroot, het atelierbeleid en visie op de gemeentelijke kunstcollectie wordt geformuleerd en uitgevoerd en de professionele beeldende kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren.

Tussenstand met resultaten

Sinds de vaststelling van de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 hebben we weer **personele inzet op het beleidsveld Beeldende Kunst**. Hierdoor is het contact met beeldende kunstenaars en instellingen versterkt en is ook de samenwerking met de Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving geïntensiveerd. De adviescommissie geeft gevraagd en ongevraagd advies bij het opstellen van nieuw beleid en het toekennen van subsidies (zoals de stimuleringsregeling - en de regeling Presentatie beeldende kunst). We hebben met de **subsidieregeling 'Presentatie beeldende kunst'** invulling gegeven aan de lang gekoesterde wens van de raad en het college voor een podium voor de beeldende kunst in Hengelo. **SchouwArt** geeft voor de periode 2022-2024 invulling aan het kunstpodium. Dit doen zij vanuit de locatie van de Schouwburg Hengelo. Voor de nieuwe periode van de regeling voor 2025-2027 kunnen geïnteresseerde partijen in de loop van 2024 een aanvraag indienen. De activiteiten zullen vanaf 2025 plaatsvinden op een prominente locatie in de binnenstad.

Het nieuwe atelierbeleid wordt in de loop van 2024 ter besluitvorming voorgelegd, als onderdeel van het **Uitvoeringsprogramma BKV 2025-2027**. Door hernieuwde inzichten, is dit later dan gepland.

Het beheer en onderhoud van de **gemeentelijke kunstcollectie** is een doorlopend proces. De afgelopen jaren hebben wij de omvang, de staat en de (artistieke/financiële) waarde van de gemeentelijke kunstcollectie in beeld gebracht. Dit proces zal leiden tot een visie op het toegankelijk maken en tonen van de gemeentelijke kunstcollectie. Ondertussen is de collectie in verschillende categorieën ingedeeld (A en B waardevol, C – minder waardevol). Voor de werken uit de A en B-categorie hebben we een museale opslagruimte gevonden in Nijverdal.

In de zomernota 2023-2026 is een incidenteel budget vrijgemaakt voor **Stichting Storkiaan** voor de aanschaf en plaatsing van 10 beelden in de openbare ruimte in Hart van Zuid. Deze plaatsing zal vanaf voorjaar 2024 gefaseerd worden uitgevoerd.

De Stimuleringsregeling BKV en de inzet van de corona-middelen

voor cultuur hebben ook de professioneel beeldende kunstenaars een zetje in de rug gegeven om actief in de stad aanwezig te zijn met projecten en exposities. De adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving heeft ons van advies voorzien in de aanvragen en op het vlak van voorkomende vragen op het gebied van beeldende kunst in de stad.

Behaalde effecten tot nu toe

Met de vaststelling van de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 is ook voorzien in een budget voor inzet van personele uren voor het beleidsveld Beeldende Kunst voor deze periode. Met deze uren hebben we een inhaalslag kunnen maken en het beeldend kunstbeleid weer de aandacht kunnen geven, die past bij een stad van deze omvang.

Met de realisatie van het kunstpodium is er meer ruimte gekomen voor presentatiemogelijkheden voor beeldend kunstenaars. Het kunstpodium biedt in aanvulling op de creatieve broedplaatsen ruimte waar makers en publiek samenkomen. Kunstenaars hebben in de na-corona-tijd zowel individueel als met groepstentoonstellingen en -activiteiten weer kleur gegeven aan de stad. Hierbij zijn plekken als de Möllerwerf en Broedplaats Oogst van groot belang gebleken.

3.5 Verlenging looptijd huidige nota

Deze tussenrapportage geeft een beeld van waar we nu staan. De start van de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 beleidsperiode was niet zoals we voor ogen hadden. Door de impact van corona hebben we onze aandacht vooral moeten richten op het behoud van de culturele organisaties en de culturele infrastructuur van de stad. Deze zijn grotendeels goed uit deze ongewone periode gekomen, ook door de inzet van de rijks-, provinciale en gemeentelijke (nood/impuls)middelen.

Toen duidelijk werd dat vanaf 2022 steeds meer activiteiten opgestart konden worden, hebben we de draad weer opgepakt in de uitvoering van de voorgenomen speerpunten en actielijnen. Zoals voorgaande paragrafen laten zien, hebben we de afgelopen jaren al mooie resultaten bereikt met kunst en cultuur. Dat is mede te danken aan de extra rijksmiddelen die beschikbaar werden gesteld. Samen met de culturele organisaties hebben we de achterstand in uitvoering vrijwel ingelopen, lopen we grotendeels op koers en richten we samen weer de blik op de toekomst.

De resultaten tot nu toe tonen aan dat we nog wel een aantal opgaven verder uit moeten werken; bovendien vragen lopende ontwikkelingen bijsturing op verschillende speerpunten.

Voorbeelden hiervan zijn: de ontwikkelingen rondom de Lokale Omroep, het Toekomstplan van Museum Hengelo, het Uitvoeringsprogramma BKV (2025-2027) en Studio15 Talenthuis. Hierbij speelt ook de uitdaging om de met rijks gelden ontwikkelde initiatieven in de toekomst te borgen.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Met name de inzet van de extra rijks-impulsgelden heeft ons inzicht gegeven in de potentie van het huidige culturele veld en hoe cultuur een bijdrage heeft kunnen leveren aan de actuele maatschappelijke en stedelijke ontwikkelingen binnen en buiten Hengelo. Hierin liggen waardevolle verbanden met de Strategische Agenda en het versterken van de Sociale Basis (zie verder hoofdstuk 4).

Verlengen looptijd Kunst- en cultuurnota

De uitgangspunten uit de huidige Kunst- en Cultuurnota zijn nog steeds actueel. Na de uitdagingen van de coronacrisis willen we de ingezette koers graag aanhouden en de aanjaagfunctie van cultuur op de maatschappelijke en stedelijke ontwikkelingen bestendigen. Verlenging van de looptijd van de huidige nota tot en met 2026 geeft ons de tijd om samen met onze partners (intern en extern) naar een lange termijn omgevingsprogramma Kunst- en Cultuurvisie toe te werken, waarin we een toekomstbestendige en innovatieve koers kunnen uitzetten, die past bij de ontwikkelingen in de stad.

In aanvulling op de verlenging van de huidige nota- en vooruitlopend op de nieuwe Kunst- en Cultuurvisie, willen we in de komende twee jaar de potentie en talent van het culturele veld verbinden met de Strategische Agenda en de Transformatie van het Sociaal Domein versterken.

Omdat de rijks gelden wegvallen, die de aanjaagfunctie in afgelopen jaren mogelijk hebben gemaakt, willen we deze met nieuw beleid borgen. Door deze nieuwe beleidsvoornemens onder te brengen bij de programmalijnen van de huidige nota leggen we de relatie met bestaand beleid en houden we aansluiting op lopende ontwikkelingen.

4. Naar een nieuwe Kunst- en Cultuurvisie

De komende twee jaar werken we dus aan meerdere sporen: we maken af waar we aan begonnen zijn in de huidige periode, we spelen in op nieuwe ontwikkelingen op basis van voortschrijdend inzicht én we werken een gedegen plan uit om samen met onze partners te komen tot een lange termijn omgevingsprogramma Kunst- en Cultuurvisie vanaf 2027. Hierin kunnen we een toekomstbestendige en innovatieve koers uitzetten, die past bij de uitwerking van de omgevingsvisie, de ontwikkelingen in de stad en de strategische opgaven, waar onze gemeente voor staat.

Strategische Agenda

Sinds 2021 zijn de gemeentelijke ontwikkelingen in een sneltreinvaart geraakt. Denk hierbij aan de stadsontwikkelingen (Sporzone Hengelo-Enschede (SHE), met daarbinnen de ontwikkelingen binnenstad, Hart van Zuid en

KMS-locatie (Koninklijke Machinefabriek Stork), de invulling van de omgevingsvisie met deelprogramma's, de ontwikkelingen in het Sociaal Domein en de talentopgave. Om aansluiting te houden zouden de huidige inhoudelijke- en financiële kaders- binnen het cultuurbeleid beter aan moeten sluiten bij deze ontwikkelingen.

In de **Koers voor 2040** "Samen werken aan een sterke economie, samen leven in een aantrekkelijke stad" heeft gemeente Hengelo de ambitie uitgesproken **om talent aan te trekken en te behouden**. Hiervoor is een levendige stad met een bijpassende stedelijke dynamiek nodig. De culturele sector en haar zichtbare aanwezigheid in de stad ondersteunt en versterkt deze gevraagde dynamiek. De groeiambitie van Hengelo en de hieraan verbonden opgaven beperken zich niet tot het lokale niveau. Het binden

en boeien van talent moet leiden tot een technologische topregio, waar veel ruimte is voor nieuwe initiatieven. Hierin trekken we samen op met andere gemeenten in de regio. Dit zorgt ervoor dat we niet concurreren met andere steden maar kijken hoe we elkaar kunnen aanvullen en versterken.

Zo is cultuur binnen de ontwikkeling van de **Spoorzone Hengelo-Enschede** (SHE) een belangrijke drager. Binnen de gebiedsontwikkeling van SHE (zoals de binnenstad en Hart van Zuid) is al veel culturele infrastructuur aanwezig, gebeurt al heel veel in de samenwerking tussen de beide gemeenten en partners als Metropool, en valt er op termijn ook meer ruimte voor cultuur te verwachten. SHE biedt bij uitstek de kans om het culturele aanbod van beide steden aan elkaar te verbinden, zodat dit meer complementair is, en ruimte biedt om nieuw aanbod een plek en (financiële) voedingsbodem te geven. Het integreren van cultuur in de SHE vormt een cruciale stap naar een levendige, inclusieve en bloeiende gemeenschap in beide gemeenten. De onderlinge samenwerking hierin is hiervoor van groot belang.

Met de inzet van de corona-middelen en andere incidentele rijksgelden hebben we al een verbinding met de strategische opgaven kunnen leggen. Deze incidentele middelen vallen per 2025 weg. We willen de bijdrage van kunst en cultuur aan de stedelijke ontwikkelingen blijvend versterken. Daarvoor zal een aanpassing van bestaande regelingen en inzet van nieuwe budgetten nodig zijn.

Zoals hierboven genoemd wil de gemeente samen met de culturele partners investeren om (jong) talent aan te trekken, te boeien, aan de stad te binden en ruimte voor ontwikkeling te geven. Niet alleen de kernvoorzieningen spelen een rol in deze **Talentopgave**, maar de gehele culturele sector en maatschappelijke sector. We geven ruimte aan experimenten en vernieuwende projecten (stoer en uitdagend), die aanvullend zijn op het bestaande aanbod maar wel afwijkend genoeg om een nieuwe generatie aan te trekken en te behouden. Er wordt gezocht naar een combinatie van kunst, cultuur, media en techniek die aansluit bij de jonge doelgroep, het DNA van Hengelo, ons citymarketing beleid en de regionale ambities.

Daarnaast zijn in de koers voor 2040 ook de ambities vastgelegd voor het Sociaal Domein: een samenleving waarin iedereen meedoet, al dan niet met ondersteuning. Hierbij is het doel om toe te werken naar een aanpak en infrastructuur, die maakt dat de sociale basis en de basisondersteuning beter wordt benut en maatwerk ondersteuning minder nodig is. De behoefte en de identiteit van de wijken staat voorop. Vanuit het beleidsveld Cultuur dragen we al met cultuurparticipatie-activiteiten bij aan de uitgangspunten van het versterken van de **Sociale Basis**, dit kan in de komende jaren nog sterker worden uitgewerkt.

Kunst- en cultuurbeleid 2025-2026

Om nu al wel in te kunnen spelen op de kansen en uitdagingen zoals deze zijn samengevat in de Strategische Agenda, zien we in de huidige programmalijnen aanknopingspunten voor nieuw beleid. De hier gepresenteerde nieuwe initiatieven zijn een aanvulling op de huidige cultuurnota en zijn een opmaat voor de nieuwe kunst- en cultuurvisie vanaf 2027. Met de inzet van de corona-middelen en andere incidentele rijksgelden hebben we de verbinding met de strategische opgaven kunnen leggen.

Deze incidentele middelen vallen per 2025 weg. Door een aanpassing van de bestaande regelingen en inzet van nieuwe budgetten, verspreid over de programmalijnen, kunnen we de bijdrage van kunst en cultuur aan de stedelijke ontwikkelingen blijvend versterken. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan:

Programmalijn 1

De hoeveelheid en diversiteit aan aanvragen binnen de corona-regeling Versterking en Vernieuwing laat zien hoeveel creativiteit en talent er al in onze stad aanwezig is. De regeling heeft verrassende en vernieuwende programmering van de kernvoorzieningen, amateurkunstverenigingen en het cultureel middenveld opgeleverd. Om deze positieve impuls van het culturele veld en het talent vast te blijven houden, willen we de bestaande regelingen (als de regeling Culturele Initiatieven, Basissubsidie Amateurkunst, Podiumbudget) uitbreiden en een nieuw programmeringsbudget instellen. Hierbij maken we ook afspraken met Hengelo Promotie.

Programmalijn 2

Met de rijksgelden Impuls Jongerencultuur hebben we het veld uitgedaagd om vernieuwende projecten op het snijvlak van cultuur en jeugd- en jongerenwerk te organiseren. Hiermee hebben we extra activiteiten en vormen van eigentijdse cultuurbeoefening door jongeren kunnen ondersteunen, zoals Studio15 Talenthuis (een samenwerking tussen Oyfo, Metropool en Wijkkracht), een jongerentraject bij de Möllerwerf in samenwerking met het ROC en extra activiteiten van PopScool, PVCC, Dansstudio X-Dance, Broedplaats Oogst en Skillz. We zoeken naar een vorm om de activiteiten te bundelen en te borgen binnen de Transformatie van het Sociaal Domein en de Sociale Basis.

Programmalijn 3

We willen binnen de stedelijke ontwikkelingen ruimte voor verjonging en vernieuwing creëren. Dit doen we binnen de bestaande regelingen en voorzieningen voor beeldende kunst en met een nieuwe regeling Creatieve broedplaatsen. Hiervoor stellen we een uitvoeringsprogramma BKV (2025-2027) op dat zowel de bestaande voorzieningen, regelingen en de creatieve broedplaatsen verbindt en versterkt en de zichtbaarheid van de creatieve sector vergroot. Onderdeel hiervan zijn: het atelierbeleid (model van doorstroom binnen het atelierbestand), de pilot projectsubsidieregeling creatieve broedplaatsen, digitaal platform voor beeldende kunst en herijking van bestaande subsidiemethodiek voor beeldende kunst activiteiten.

Kunst- en cultuurvisie 2027 en verder

Samen met onze partners ontwikkelen we in de komende twee jaar een gedegen lange termijn visie voor kunst- en cultuur vanaf 2027, passend bij de eerder beschreven strategische opgaven waar de gemeente voor staat. In gesprek met de raad, culturele partners en andere stakeholders willen we het nieuwe beleid invullen.

Zodat er vanaf 2027 een lange termijn omgevingsprogramma Kunst- en Cultuurbeleid ligt, waarin we een toekomstbestendige en innovatieve koers kunnen uitzetten. Dit passend bij de stadsontwikkelingen (Spoorzone Hengelo-Enschede, met daarbinnen de ontwikkelingen binnenstad, Hart van Zuid en Koninklijke Machinefabriek Stork-locatie), de invulling van de omgevingsvisie met deelprogramma's, de ontwikkelingen in het Sociaal Domein en de talentopgave.

Bijlagen

Bijlage 1

Factsheet Cultuurpeiling juli 2023

Cultuurpeiling Hengelo

Van 3 juli tot en met 17 juli 2023 is via het HengeloPanel en sociale media aan Hengeloërs gevraagd mee te praten over het kunst- en culturaanbod in hun stad. De antwoorden worden door de gemeente Hengelo gebruikt bij het opstellen van kunst- en cultuurplannen voor de komende jaren.

Waar mogelijk zijn de resultaten vergeleken met de resultaten van eenzelfde onderzoek uit 2020. Dit kon niet altijd, omdat de vragen en antwoordopties niet overal gelijk waren aan die van 2020. Een verschil van betekenis laten we zien met een *. Anders berust een verschil op toeval.

608 mensen hebben de vragenlijst volledig ingevuld

Cultureel actief

Hoe cultureel actief zijn de inwoners van Hengelo?

47%

Van de Hengeloërs vindt zichzelf cultureel actief. In 2020 was deze verdeling redelijk gelijk.

Deze mensen zijn vooral actief op het gebied van ... (top 3, meerdere antwoorden mogelijk)

1

Muziek (43%)

2

Beeldende kunst (30%)

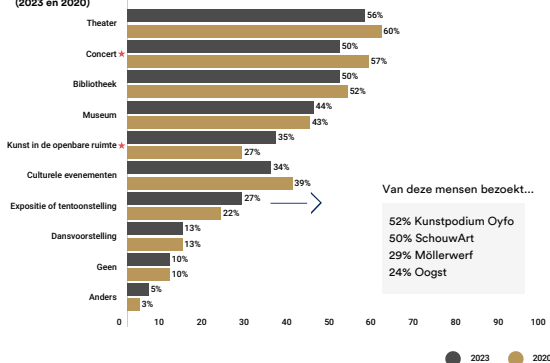
3

Theater (30%)

Bezoek kunst- en culturele voorzieningen

Bezochte voorzieningen en activiteiten, binnen en buiten Hengelo

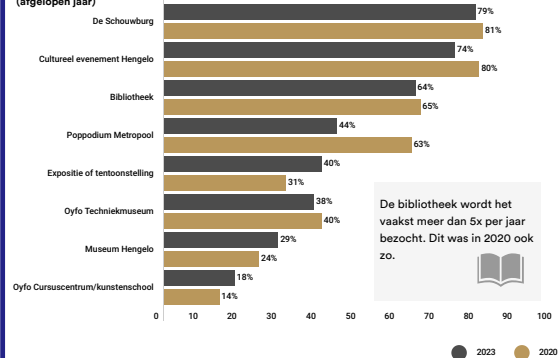
(2023 en 2020)

Bezoek kunst- en culturele voorzieningen in Hengelo

Bezochte voorzieningen en activiteiten, in Hengelo

(afgelopen jaar)

Cultuurpeiling Hengelo

Lidmaatschap club, vereniging of gezelschap

34% is lid van een vereniging, club of gezelschap op het gebied van kunst en cultuur

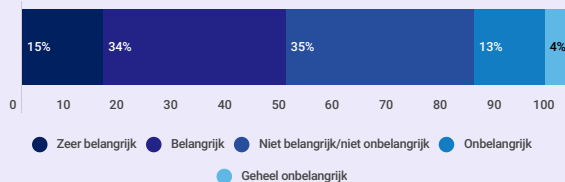
Zij zijn lid op het gebied van...
(top 3, meerdere antwoorden mogelijk)

Ten opzichte van 2020 zijn er geen verschillen van betekenis

Betekenis van kunst en cultuur

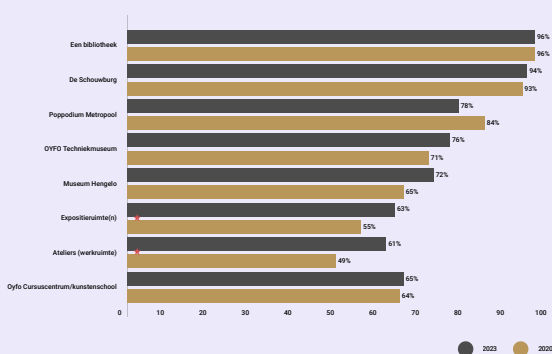
Kunst en cultuur is in het dagelijks leven...

Ten opzichte van 2020 zijn er geen verschillen van betekenis

Betekenis voorzieningen voor inwoners

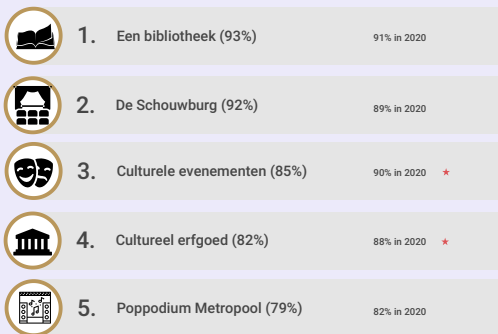
Welke culturele instellingen zijn belangrijk voor inwoners van Hengelo...
(percentage (zeer) belangrijk)

Cultuurpeiling Hengelo

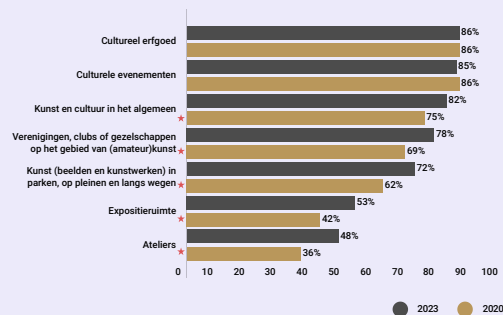
Aantrekkelijkheid voorzieningen voor Hengelo

Voor de aantrekkelijkheid van de stad vinden inwoners de aanwezigheid (zeer) belangrijk van...
(top 5)

Ondersteuning door gemeente

Belang van (financiële) ondersteuning door de gemeente

Behoeften

Hoe kijken inwoners naar activiteiten en de rol van de gemeente op het terrein van kunst en cultuur?

83%

Vindt dat op scholen kinderen actief kennis moeten kunnen maken met kunst en cultuur in Hengelo (vs 82% in 2020)

78%

Vindt dat de gemeente moet stimuleren dat kwetsbare doelgroepen (eenzamen, ouderen, mensen met een beperking etc.) betere toegang hebben tot kunst- en cultuuractiviteiten (vs 76% in 2020)

67%

Vindt dat de gemeente moet stimuleren dat inwoners kennis kunnen maken met kunst en cultuur in Hengelo (vs 61% in 2020)

Ten opzichte van 2020 zijn er geen verschillen van betekenis

Wanneer aan inwoners wordt gevraagd wat in Hengelo op het gebied van kunst en cultuur ontbreekt en welke tips ze voor de gemeente hebben, worden relatief vaak de volgende onderwerpen genoemd:

- evenementen;
- expositieruimtes en musea;
- ondersteuning;
- aanbod.

Duiding Cultuurpeiling Factsheet

Respons

De peiling is van 3 juli tot en met 17 juli 2023 uitgezet onder het HengeloPanel en via sociale mediakanalen van de gemeente Hengelo. In totaal vulden 536 panelleden de vragenlijst in, een respons van 40,9%. 72 Mensen hebben deelgenomen via een link op sociale media. In totaal hebben 608 mensen de vragenlijst ingevuld. Een vergelijking van de percentages 2020 en 2023 is niet voor alle onderwerpen mogelijk vanwege wijzigingen in de antwoordcategorieën. Een vergelijking tussen de twee jaren rapporteren we daar waar het mogelijk is.

Cultureel actief

Het aandeel inwoners dat zichzelf als cultureel actief ziet, is 47 procent. Het overige deel is niet of nauwelijks cultureel actief. Als we de mate van culturele activiteit in 2020 en 2023 vergelijken, zien we geen verschillen van betekenis. Inwoners die in meer of mindere mate actief zijn, geven aan dat vooral te zijn op het gebied van muziek, beeldende kunst en theater. Gemiddeld zijn inwoners in bijna 2 kunstvormen actief. Muziek wordt door 43 procent genoemd, beeldende kunst door 30 procent en theater door 30 procent.

Bezoek kunst- en culturele voorzieningen

De drie meest genoemde voorzieningen, die inwoners binnen en buiten Hengelo het afgelopen jaar hebben bezocht, zijn het theater (56%), een concert (50%) en de bibliotheek (50%). Van de mensen die aangaven een expositie of tentoonstelling te hebben bezocht, heeft de meerderheid het afgelopen jaar Kunstpodium Oyfo (52%) bezocht, gevolgd door SchouwArt met 50%. De meest regelmatig (1 keer of vaker) bezochte voorzieningen binnen Hengelo zijn de schouwburg (79%) en culturele evenementen (74%). De bibliotheek werd het meest frequent, meer dan 5 keer per jaar, bezocht. Als we kijken naar verschillen met 2020, zien we dat het Poppodium Metropool in 2023 minder vaak bezocht is. Een expositie of tentoonstelling wordt in 2023 significant vaker meer dan 5 keer bezocht dan in 2020.

Lidmaatschap

Een derde (34%) van de inwoners is lid van een kunst- of culturele instelling. Het vaakst zijn inwoners lid van een muziek- of zangvereniging (beide ruim 30%).

Betekenis kunst en cultuur

Kunst en cultuur is voor 49 procent van de inwoners (zeer) belangrijk in hun dagelijkse leven. 16 procent van de inwoners vindt het (geheel) onbelangrijk. In vergelijking met 2020 is er geen verschil van betekenis. Waardering kunst en cultuur Voor de inwoners van Hengelo zijn de bibliotheek en Schouwburg (zeer) belangrijk (meer dan 90%). In verge-

lijking met 2020 zien we dat in 2023 ateliers, expositieruimten en museum Hengelo vaker '(zeer) belangrijk' gevonden worden. Voor de aantrekkelijkheid van de stad vinden inwoners ook een bibliotheek en de Schouwburg belangrijk (meer dan 90%). In iets mindere mate geldt dat voor culturele evenementen (85%). Als we kijken naar verschillen met 2020, zien we dat mensen in 2023 kunst en cultuur over een breed terrein belangrijker vinden voor de aantrekkelijkheid van de stad Hengelo. Alleen cultureel erfgoed en culturele evenementen laten een significante afname '(heel) belangrijk' zien, maar nog altijd geeft meer dan 80 procent aan het '(zeer) belangrijk' te vinden.

Ondersteuning

Rond 85% van de inwoners vindt het (zeer) belangrijk dat de gemeente (financiële) ondersteuning geeft voor het culturele erfgoed en evenementen. 82 procent van de inwoners vindt ondersteuning voor kunst en cultuur in het algemeen van belang. Ondersteuning voor ateliers en expositieruimtes voor professionele kunstenaars vinden inwoners het minst belangrijk (respectievelijk 48% en 53%). In 2023, in vergelijking met 2020, vinden meer mensen (financiële) steun op een breed terrein van kunst en cultuur (zeer) belangrijk. Alleen het belang van (financiële) ondersteuning voor culturele evenementen en cultureel erfgoed is in 2023 ten opzichte van 2020 gelijk gebleven met rond de 85 procent.

Kunst- en cultuurbehoefte

De behoefte aan kunst en cultuur is met zeven stellingen aan de inwoners voorgelegd. Met de stellingen "kinderen op scholen moeten met kunst- en cultuur kennis kunnen maken" (83%) en "kwetsbare groepen moeten toegang tot kunst- en cultuuractiviteiten hebben" (78%) zijn de meeste inwoners het (helemaal) eens. Over de stelling "culturele instellingen en verenigingen zijn zelf goed in staat om hun aanbod bij inwoners bekend te maken en hebben daar geen hulp van de gemeente bij nodig" reageren mensen verdeeld en is 32 procent het (helemaal) eens. Alle stellingen laten in 2023 ten opzichte van 2020 geen verschillen van betekenis zien.

Ontbreken aanbod en tips

Wanneer aan inwoners wordt gevraagd wat in Hengelo op het gebied van kunst en cultuur ontbreekt en welke tips ze voor de gemeente hebben, worden relatief vaak de volgende onderwerpen genoemd:

- evenementen;
- expositieruimtes en musea;
- ondersteuning;
- aanbod.

Bijlage 2

Overzicht informatie naar de raad

Onderwerp	Datum	Raad
Schouwburg Hengelo Theater van de Stad	07-2-2023	Politieke markt: 28-03-2023
1Twente Hengelo Toekomstplan	22-03-2023	Politieke markt: 18-04-2023 Zomernota 2023-2026
Informerende brief aan de raad Subsidieverstrekking presentatie beeldende kunst	30-06-2022	Ja, brief
Informerende brief aan de raad m.b.t. definitieve inzet restant rijks Corona- middelen voor cultuur	31-10-2023	Ja brief
Informerende brief aan de raad m.b.t. motie 'Vandaag te doen in ons Hengelo'	07-11-2023	Ja brief
Informerende brief aan de raad m.b.t. Motie Uitwerking relatie amateurkunst- verenigingen en kernvoorzieningen	12-12-2023	Ja brief
Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2023-2028	30-01-2024	Ja Zomernota 2024-2027 (24-NB-5.8)
Informerende brief aan de raad m.b.t. stand van zaken Oyfo huisvesting en cao-transitie	06-02-2024	Politieke markt: 12-09-2023 Ja, brief
Informerende brief aan de raad m.b.t. Huisvesting Kunstpodium	13-02-2024	Ja brief
Informerende brief aan de raad m.b.t. motie 'Laat de beiaard klinken'	12-03-2024	Ja brief
Aanwijzing nieuwe zend-licentie Hengelo 2024-2029		Politieke markt: 05-03-2024

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo